

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Zarząd Główny

00-325 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 6
www.tpdzq.org.pl

tel.: 827 78 44; fax: 826 84 94
e-mail: tpd-zg@tpdzq.org.pl

Warszawa, 18.11.2020

Pani **Jolanta Wilewska**

Dyrektor Departamentu Wychowania
i Kształcenia Integracyjnego
Ministerstwa Edukacji Narodowej

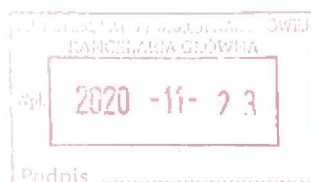
RPW/58566/2020 P
Data: 2020-11-23

Szanowni Pani Dyrektor,

W związku z Projektem Rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. poz. 1872 oraz z 2017 r. poz. 1628), Zarząd Główny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci zwraca się z prośbą o podjęcie działań i konsultacji w sprawie warunków finansowania domów wczasów dziecięcych i ograniczenia ich działalności do roku szkolnego.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci **prosi o możliwość wypracowania kompromisu** pozwalającego nam na prowadzenie działalności **przez cały rok kalendarzowy**. Domy wczasów dziecięcych mają ponad stuletnią tradycję. Taka działalność i wsparcie dla dzieci miała początek już po pierwszej wojnie światowej. Prowadziliśmy m.in. Dom dla dzieci w Kobiernicach, w miejscowości Kozy koło Bielska, a także w Żegiestowie k/ Nowego Sącza i wiele innych. Działalność domów wczasów dziecięcych była pożądana, także w czasie zmian i zawirowań społecznych w latach 60-tych i w okresie po 1989 roku, kiedy następowały przeobrażenia gospodarcze.

Zgodnie ze statutową działalnością, **domy wczasów dziecięcych** organizują pobyt zapewniając opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, a także w celu wspierania ich fizycznego i psychicznego rozwoju oraz wzmocnienia ogólnej kondycji psychofizycznej i kształtowania zachowań prozdrowotnych. Działalność tych placówek odpowiada nie tylko standardom wynikającym z ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r., poz. 910, 1378), ale także z coraz wyższych oczekiwań grup przebywających w placówkach. W ramach pobytu w domach wczasów dziecięcych grupy dzieci i młodzieży korzystają z niezwykle dobrze przygotowanej bazy dydaktycznej m.in.: kadry

wychowawczej, opieki nocnej i pielęgniarstwa, zaplecza dydaktycznego wyposażonego w materiały do zajęć, urządzenia elektroniczne, materiały plastyczne, sportowe itp.

Z naszej bazy edukacyjnej skorzystały dotychczas tysiące wychowanków. Nieocenionym sukcesem funkcjonowania tych placówek jest możliwość dostępności dla beneficjentów, których większość nie mogłaby sobie pozwolić na jakiegokolwiek wyjazdy wypoczynkowe organizowane przez instytucje komercyjne. Do domów wczasów zgłaszają się zwykle grupy dzieci ze środowisk niezamożnych, placówek prowadzonych przez organizacje pozarządowe, kościelne, itp. W okresie letnim i zimowym przyjeżdżają dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, placówek typu socjalizacyjnego, rodzinnych domów dziecka, szkół specjalnych, szkół integracyjnych itp. W czasie pobytów weekendowych prowadzimy, także działania z zakresu pomocy pedagogicznej oraz psychoedukacji.

W proponowanym projekcie rozporządzenia nowelizującego § 70 otrzymuje brzmienie:

„§ 70. 1. Wychowankami domu wczasów dziecięcych są dzieci i młodzież przebywające w domu wczasów dziecięcych w celu, o którym mowa w § 68 ust. 1.” **Przepis ten, dotyczy dofinansowania dzieci przebywających w DWD tylko za okres powyżej 8 dni i tylko w roku szkolnym, c.d. poniżej.**

2. Okres pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych nie może być krótszy „niż 8 dni i dłuższy niż 12 tygodni.”. **Jest to kolejny proponowany przepis, który wyklucza dofinansowanie krótszego pobytu niż 8 dni, co ostatecznie spowoduje rezygnację z wyjazdów dzieci na zielone szkoły. Pobyt poniżej 8 dni jest możliwy, ale za cenę komercyjną. Dziś koszt pobytu dziecka w DWD za 5 dni wynosi około 200 zł, a po wprowadzeniu cytowanych powyżej zapisów będzie wynosił ok. 1.000 zł za jedno skierowanie.**

3) po § 73 dodaje się § 73a w brzmieniu:

„§ 73a. Wychowankami domu wczasów dziecięcych nie są:

1) dzieci i młodzież korzystające z domu wczasów dziecięcych w ramach wypoczynku, o którym mowa w § 68 ust. 3 pkt 1. **ten zapis dotyczy pobytu dzieci na wycieczkach powyżej 2 dni, ale także dotyczy pobytu na wypoczynku letnim i zimowym w domu wczasów dziecięcych. Za pobyt dzieci w czasie wakacji i ferii nie będzie dotacji, więc koszt wyjazdów na kolonie i zimowiska wzrośnie co najmniej trzykrotnie.**

Planowane w projekcie ograniczenie naszej działalności do roku szkolnego uniemożliwi korzystanie dzieciom i młodzieży z aktywnych form wypoczynku oraz rozwijania zainteresowań i uzdolnień wychowanków, szczególnie tych, których możliwości finansowe rodzin nie pozwolą na udział w kosztownych koloniach i zimowiskach. Zmiana zasad funkcjonowania placówek domów wczasów dziecięcych grozi ograniczeniem możliwości korzystania z turnusów śródrocznych oraz

wypoczynku dzieciom i młodzieży głównie z powodów:

- 1) finansowych -znaczna część dzieci rezygnuje z wyjazdów na zielone szkoły, kolonie itp., zorganizowane po cenach komercyjnych ze względu na brak możliwości finansowych: rodzin, opiekunów, placówek opiekuńczych, natomiast domy wczasów dziecięcych dają możliwość wyjazdu wszystkim dzieciom, zwłaszcza z rodzin o niskim statusie materialnym;
- 2) wprowadzenie przepisu o „minimum 8-dniowym pobycie na turnusie śródrocznym” - już dziś dyrektorzy szkół nie godzą się na wyjazd dzieci pod opieką nauczycieli z danej szkoły na pobyt dłuższy niż 5 dni, jeżeli zaś nie będzie opieki z macierzystej szkoły, to nie będzie wyjazdów. Dodatkowo przeciążeni pracą zawodową nauczyciele nie będą wyjeżdżać do pracy na 8 dni i więcej (kto chciałby pracować nieodpłatnie w sobotę i niedzielę, czyli *de facto* czasie wolnym);
- 3) w większości domów wczasów dziecięcych są dokonane rezerwacje na turnusy do 2022 roku, terminy są już ustalone a wszelkie zmiany terminów, ewentualne dopłaty do wyjazdów z powodu dłuższego pobytu zapewne spowodują rezygnację rodziców z wyjazdu dzieci. Co więcej, nie wydaje się prawdopodobne, aby pełne koszty utrzymania DWD przejęły organy prowadzące ze środków własnych;
- 4) kadra pedagogiczna i obsługa domów wczasów jest zatrudniona na umowy o pracę przez cały rok, dlatego w okresie wakacji i ferii zimowych, trzeba będzie wysyłać pracowników na urlopy bezpłatne. Prawdopodobnie nie będzie chętnych dzieci na wyjazd na kolonie za cenę komercyjną. Dzieci o wysokim statusie materialnym wyjadą na wczasy, a inne pozostaną zepchnięte na margines wykluczenia społecznego. W nadchodzącym kryzysie gospodarczym, po utracie pracy przez tysiące ludzi, pojawi się ogromna dysproporcja w poziomie zamożności społeczeństwa, co będzie miało wielki wpływ na rozwój psychiczny i poczucie własnej wartości u dzieci;
- 5) wprowadzone w projekcie zmiany spowodują ograniczenie organizacji wyjazdów przez stowarzyszenia, fundacje, organizacje harcerskie, organizacje kościelne (oazy, kolonie, wakacje z Bogiem, rekolekcje), które korzystają z zaplecza edukacyjnego domu wczasów dziecięcych itp.

Oprócz problemów legislacyjnych i zagrożeń prawnych, jakie stwarza projektowana regulacja (przewidywane rozwiązywanie umów o pracę, odwoływanie rezerwacji grup, realna groźba zadłużenia placówek, wreszcie ich bezpowrotna likwidacja), zwracamy uwagę na znacznie ważniejsze i bardziej doniosłe w skutkach sprawy natury pedagogicznej i psychologicznej. Wieloletnie doświadczenie specjalistów z zakresu pracy z dziećmi i młodzieżą w naszej Organizacji potwierdza jednoznacznie, iż nawet kilkudniowe wyjazdy dzieci i młodzieży poza środowisko zamieszkania niosą nieocenione,

pozytywne rezultaty psychospołeczne i zdrowotne dla Dziecka i Jego Rodziny. Jednak w przypadku młodszych dzieci, do 10 roku życia dłuższa rozłąka z rodzicami powoduje uczucie tęsknoty, porzucenia lub utraty poczucia bezpieczeństwa. Dotychczasowa możliwość doboru długości turnusu pobytu na „zielonej szkole” do wieku dzieci była korzystna i wskazana również z tego powodu. Z powodu dążenia do nieznacznych oszczędności budżetowych i chęci uniknięcia prostej korekty Systemu Informacji Oświatowej projektowana zmiana rozporządzenia doprowadzi do utraty zatrudnienia przez doświadczoną i oddaną kadrę, likwidacji placówek o długiej tradycji, znakomitej lokalizacji i stosunkowo niewielkich kosztach utrzymania, a nadto może negatywnie odbić się na samych dzieciach.

Ponadto chcemy zwrócić uwagę, że zmiany te dotkną nie tylko najsłabszą, ale pośrednio także najmniej zamożną część naszego społeczeństwa. Naszym obowiązkiem jest dziś stanąć w obronie dzieci, które już wkrótce mogą stracić dotychczasową możliwość wypoczynku i regeneracji sił psychofizycznych, a także odbudowy prawidłowych relacji społecznych w grupie kolegów i rówieśników.

W roku 2021 bardzo ważnym aspektem pobytu w DWD będzie regeneracja sił psychicznych i fizycznych po długotrwałej izolacji i nauce zdalnej. Naukowcy amerykańscy przeanalizowali zachowania dzieci z Werony z Włoch. Okazało się, że dzieci w zamknięciu dużo gorzej się odżywiały, mniej się ruszały i spędzały średnio 5 godzin dziennie przed telefonem. Wzrosło spożycie czerwonego mięsa, słodkich napojów i śmieciowego jedzenia. Dzieci przytyły. Skutki przymusowego zamknięcia zbadali również sami Włosi. Okazuje się, że dorośli i dzieci na skutek izolacji doświadczyli zaburzeń lękowych, zaburzeń nastroju, bezsenności. Dodatkowo obserwowano zmianę rytmu odżywiania. Okazało się, że u badanych dzieci aż 4 krotnie wzrósł lęk w stosunku do grupy badanej, która nie została poddana izolacji społecznej. Dodatkowo badacze włoscy zauważyli dramatyczny wzrost poziomu agresji u dzieci. Najmłodszy zaczęli wykazywać zachowania **społecznie trudne, które pojawiły się tam, gdzie ich dotychczas nie było.** U wielu dzieci problemy z zachowaniem się pogłębiły. Dzieci zaczęły odmawiać odrabiania lekcji. Buntują się też ci uczniowie, którzy wcześniej chętnie się uczyli. Wspomniane zachowania dzieci specjaliści porównują do objawów stresu pourazowego. **Pobyt w DWD będzie swego rodzaju terapią oraz pozwoli na poprawę stanu zdrowia dzieci pod względem fizycznym i psychicznym dzięki aktywnym formom wypoczynku, rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień.**

Mając na uwadze powyższe postulujemy wypracowanie kompromisu w sprawie funkcjonowania placówek domów wczasów dziecięcych. skrócenie minimalnego czasu pobytu do 5 dni (odpowiednio do czasu trwania tygodnia nauki szkolnej) oraz wypracowanie wsparcia finansowego za okres pobytu dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i kolonii letnich. Postulujemy także, aby okres ferii i kolonii letnich objąć w domach wczasów dziecięcych finansowaniem uśrednionym wyliczonym z okresu minionego roku funkcjonowania tej placówki. Dzieci i młodzież w okresie ferii zimowych i letnich w dalszym ciągu są uczniami i

wychowankami. Dom wczasów dziecięcych ma stałą zatrudnioną kadre pedagogiczną i obsługową, zgodnie z zatwierdzonym rocznym arkuszem organizacyjnym. Wreszcie, proponujemy wprowadzić stosowne zmiany w Systemie Informacji Oświatowej, które pozwolą na prawidłowe księgowanie wysokości dotacji – to administracja i systemu są dla ludzi – rodzin i dzieci, a nie odwrotnie.

Liczmy na Państwa wsparcie i pomoc w przedstawieniu naszych argumentów, jako strony w sprawie. Konsultacja projektu rozporządzenia może pomóc dzieciom w realizacji marzeń, a rodzicom pozostawi bezpieczną i przystępną cenowo bazę wypoczynku i podniesienia kondycji zdrowotnej ich pociech, zwłaszcza obecnie z powodu długotrwałej izolacji epidemicznej.

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu Głównego
Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

Złączniki:

1. opinie ekspertów i specjalistów z zakresu współpracy z dzieckiem i rodziną.